

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalovanému: **Obvodní soud pro Prahu 7**, sídlem Ovocný trh 587/14, Praha 1, týkající se žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2021, č. j. 11 A 118/2021 - 7,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost proti výrokům III a IV usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2021, č. j. 11 A 118/2021 - 7, **se odmítá.**
- II.** Kasační stížnost proti výrokům I a II usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2021, č. j. 11 A 118/2021 - 7, **se zamítá.**
- III.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti proti výrokům III a IV usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2021, č. j. 11 A 118/2021- 7.
- IV.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti proti výrokům I a II usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2021, č. j. 11 A 118/2021 – 7.
- V.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti proti výrokům I a II usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2021, č. j. 11 A 118/2021 - 7.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného, kterou spatřuje v tom, že dosud nebylo rozhodnuto o jeho žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Žalobce v řízení před městským soudem požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů a podal také návrh na vydání předběžného opatření.

[2] Městský soud v záhlaví označeným usnesením zamítl žalobcovu žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů (výroky I a II). Výrokem III tohoto usnesení městský soud zamítl návrh na vydání předběžného opatření a výrokem IV městský soud žalobce vyzval k odstranění vad žaloby.

[3] Výroky I a II odůvodnil soud tak, že žalobce sice splňuje podmínku spočívající v nedostatku finančních prostředků, avšak v jeho případě jsou zároveň dány zvláštní okolnosti, pro které je namíste osvobození od soudních poplatků žalobci nepřiznat. Žalobce vede značné množství soudních sporů obdobného charakteru, které jsou projevem jeho zvýšeného zájmu o veřejné záležitosti a nijak se nedotýkají jeho životní sféry. Městský soud uzavřel, že žalobce je plně oprávněn takové spory vést, avšak v takovém případě je na místě, aby nesl náklady s nimi spojené.

II. Kasační stížnost

[4] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost, v níž uvedl, že se dlouhodobě zabývá legislativou veřejné správy, proto průběžně žádá o informace, což je jeho politické právo. Stěžovatel považuje argumentaci soudu o „vršení žalob“ za arogantní, neboť žaloby podává právě proto, že povinné subjekty neplní své povinnosti. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud po zrušení napadeného usnesení přikázal věc k projednání a rozhodnutí jinému senátu městského soudu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení.

[6] Podle § 104 odst. 3 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, které je podle své povahy dočasné. Rozhodnutí o předběžném opatření je právě takovým rozhodnutím. Kasační stížnost směřující proti výroku rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o návrhu na předběžné opatření, je proto nepřipustná (viz např. usnesení NSS ze dne 15. 2. 2006, č. j. 3 Ads 5/2006 - 53, a ze dne 17. 1. 2019, č. j. 2 As 13/2019 - 5). Podle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení. Usnesení, kterým soud vyzývá účastníka řízení k odstranění vad podání, je rozhodnutí, kterým se pouze upravuje vedení řízení (viz např. usnesení 8. 2. 2012, č. j. 1 As 13/2012 - 12, či ze dne 11. 7. 2012, č. j. 2 As 97/2012 - 32). Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost ve vztahu k výrokům III a IV napadeného usnesení městského soudu odmítl.

[7] Ve vztahu k výrokům I a II napadeného usnesení soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je přípustná, má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná. Kasační stížnost není důvodná.

[8] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *„účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.“*

[9] Městský soud v napadeném usnesení přiléhavě odkázal na existující judikaturu kasačního soudu, ze které vyplývá, že i když účastník je nemajetný, pro což by mu zásadně bylo namíste přiznat osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odeprít, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které účastník vede. O takový případ se může jednat i tehdy, vede-li účastník s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím,

pokračování

kteře často pokračují jako spory soudní, a přitom nejde o spory mající vztah k podstatným okolnostem účastníkovy životní sféry (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2011, č. j. 6 Ads 76/2011-22, či ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66).

[10] V dané věci městský soud srozumitelně a přesvědčivě zdůvodnil, proč stěžovateli osvobození od soudních poplatků nepřiznal. Poukázal především na množství soudních řízení, která stěžovatel vede ve věcech souvisejících s žádostmi o poskytování informací s tím, že ani právě projednávaná žaloba zjevně nemá zásadní dopady do jeho životní sféry ve smyslu výše označené judikatury Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel přitom v řízení před městským soudem nejen neprokázal, ale ani netvrdil žádné skutečnosti nasvědčující závěru o skutečném dotčení své životní sféry. Stěžovatel v žalobě uváděl, že se „*dlohodobě zabývá legislativou veřejné správy, proto požádal žalovanou podle zákona č. 106/1999 Sb. v platném znění o informace, což představuje ústavně zaručené politické právo žalobce.*“

[11] Ostatně ani v kasační stížnosti stěžovatel konkrétně neuvádí a nedokládá vztah požadovaných informací ke své životní sféře. Především ale v kasační stížnosti ani nepolemizuje s konkrétní argumentací městského soudu.

[12] Řízení o kasační stížnosti je však ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a podrobnost následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost zdůvodněna kuse, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet za stěžovatele argumenty. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20).

[13] K obecnému tvrzení stěžovatele o porušení jeho „politického práva“ Nejvyšší správní soud v souladu se svou judikaturou (vztahující se přímo ke stěžovateli) dodává, že stěžovatel sice má nezpochybnitelné politické právo žádat povinné subjekty o informace, avšak to neznamená, že v takovém množství sporů, které stěžovatel před správními soudy vede, musí být vždy osvobozen od soudních poplatků. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že stěžovatel svými žádostmi o informace zahluje jak povinné subjekty, tak správní soudy (jen Nejvyšší správní soud eviduje několik stovek řízení, v nichž stěžovatel vystupuje jako účastník řízení). Soudy nebrání stěžovateli v tom, aby se domáhal svého politického práva a z něj plynoucích nároků soudní cestou. S ohledem na popsané skutečnosti je však zcela namístě, aby nesl s tím spojené výdaje, včetně soudních poplatků. K obdobným závěrům Nejvyšší správní soud dospěl mimo jiné v rozsudcích ze dne 10. 8. 2021, č. j. 1 As 233/2021-12, ze dne 9. 9. 2021, č. j. 3 As 209/2021-17, či ze dne 21. 9. 2021, č. j. 5 As 231/2021-13, týkajících se téhož stěžovatele.

[14] Optikou výše uvedeného nahlížel Nejvyšší správní soud na posuzovanou věc a ztotožnil se s hodnocením městského soudu, že nebyly splněny podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků. Jelikož stěžovatel nesplnil podmínky pro osvobození od soudních poplatků, nemohl mu městský soud ani ustanovit zástupce pro řízení (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). V řízení o žalobě nadto není zastoupení advokátem povinné.

[15] Pokud se jedná o návrh na přikázání věci jinému senátu městského soudu, stěžovatel jej žádným způsobem neodůvodnil, a není tedy zřejmé, na základě jakých skutečností se ho domáhá. Soudní řád správní takový postup nezná, neboť umožňuje toliko přikázat věc jinému soudu (viz § 9 s. ř. s.), nikoliv však jinému senátu. V této souvislosti však stěžovatel nepředestřel žádnou argumentaci. Proto se soud uvedeným požadavkem blíže nezabýval (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2021, č. j. 1 As 233/2021 - 12). V souladu s § 8 s. ř. s. a rozsudkem ze dne 21. 9. 2021, č. j. 5 As 231/2021 - 13, lze v obecné rovině dodat pouze to, že důvodem pro vyloučení soudce nemůže být „*postup soudu podle § 36 odst. 3 s. ř. s., který vede k zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků s ohledem na povahu vedeného sporu.*“

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že kasační stížnost je v části nepřípustná a v části nedůvodná, a proto ji podle § 104 odst. 3 písm. b) a c) ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zčásti odmítl a dle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zčásti zamítl.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti proti výrokům III a IV usnesení městského soudu se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta. O nákladech řízení o kasační stížnosti proti výrokům I a II usnesení městského soudu Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel (žalobce), který nebyl ve věci úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu